

تشکیل بنیاد نوبل جهت نحوه تقسیم و اعطاء جوایز نوبل (1900م)

آلفرد نوبل، شیمی‌دان و مخترع سوئدی در 21 اکتبر 1833م به دنیا آمد.

آلفرد نوبل، شیمی‌دان و مخترع سوئدی در 21 اکتبر 1833م به دنیا آمد. وی تحصیلات ابتدایی را در استکهلم و تعلیمات عالی را در سن‌پترزبورگ گذرانید و علاوه بر فراگیری رشته‌های زبان و شیمی توانست گواهی‌نامه‌های در زبان سوئدی، روسی، انگلیسی، فرانسوی و آلمانی دریافت نماید. وی پس از سفری به کشورهای اروپایی، در سال 1863م به سوئد بازگشت و سال بعد از آن در پی آزمایش‌های مکرر موفق شد تا دینامیت را به عنوان مهیب‌ترین مواد منفجره اختراع نماید. این ماده انفجاری گرچه انقلاب بزرگی در کارهای امر کشف معادن، راه‌سازی و حفر تونل به وجود آورد ولی علی‌رغم میل نوبل، در راه تهیه سلاح‌های جنگی و کشتار و تخریب نیز به کار گرفته شد. آلفرد نوبل علاوه بر آن در زمینه‌های گوناگون موفق به ثبت 355 امتیاز نامه از اختراعات و ابتکارات خود شد و با بهره‌برداری سریع از این اختراعات به ایجاد 90 کارخانه و شرکت در 20 کشور جهان دست زد. کسب درآمدهای فراوان و گسترش سرمایه نوبل از یک طرف و بهره‌برداری از اختراع اصلی وی، دینامیت، در جنگ و خون‌ریزی باعث شد تا وی در وصیت‌نامه‌ای که به تاریخ 27 نوامبر 1895م تدوین نمود سود ناشی از سرمایه‌گذاری‌هایش، به افراد و دانشمندان رشته‌های فیزیک، شیمی، پزشکی، ادبیات و صلح اختصاص دهد. این وصیت‌نامه پس از مرگ وی باز شد و پس از حل اختلافات وراثت و نیز کشورهای محل سرمایه‌گذاری نوبل، سرانجام در 29 ژوئن 1900م، پادشاه سوئد تأسیس بنیاد نوبل را اعلام نمود. در نهایت، جایزه نوبل که مبلغ آن، یک میلیون دلار است، از سال 1905م به فیزیک‌دانان، شیمی‌دانان، پزشکان، نویسندگان برجسته و ادیبان و منادیان صلح در سراسر جهان اهداء شد و از کارهای علمی، ادبی و انسان‌دوستانه آنان، بدین وسیله تقدیر به عمل آمده است. هرچند جوایز نوبل در طی یک‌صد سال گذشته، از بزرگان بسیاری تجلیل به عمل آورده و کارهای علمی و خدمات آنان به عالم بشریت را ستوده است ولی در برخی موارد، آلت دست سیاست‌مداران و گروه‌های فشار بین‌المللی قرار گرفته و اعتبار آن زیر سؤال رفته است. جایزه نوبل همچنان سالیانه توسط هیأت‌ها و کمیته‌های تخصصی اهدا می‌گردد.